

משרד החינוך והתרבות - המחלקה לתרבות חורגית

גליונות לעיון בפרשת השבוע
בעריכת ד"ר נחמה ליבוביץ
שנת העשרים ושתיים

חזרית - מצורע (תשכ"ג)

הפסרה
מלכים ב' פרק ז'

א. שאלה כללית

ע' פסוקים: ו' ל"א-ל"ב
ז' א"ב-ב'
ז' י"ח-כ'

הסבר מהי הסיבה לגדול העונש שנענש בו השליש, במה הוסרה עונשו?
יש חרומים דמיון בין עונש לבין מעשה עמלק ברפידים, ע"פ הפישטם של חז"ל
(הנחומא כי תצא) הטובא ברש"י דב' כ"ה י"ח ד"ה אשר קרב.
(ע' גליון הצצה ש.ז. שאלה ב)

במה חרמונו?

ג. ג': וארבעה אנשים היו מצורעים פתח השער

אחר לידו פקרא כפשוטו

מכאן אנו למדים, כמה היו העברים מדקדקים בשלוח המצורע אל מחוץ
למחנה, שהרי אלה משולחים והם בסכנת נפשות טחיל או"ם החונים על העיר
סביב ולא תאמר שהיתה צרעתם מגינה על נפשם שלא יבשו אליהם האויבים
לנבוע בהם סיראתם שלא תדבק בהם צרעתם, כי הארמים לא היו בשטרים
סנגע הצרעת.

1) האין הפסוק הבא "אם אמרנו נבוא העיר" סותר את
דבריו, שתלו העברים מדקדקים בשלוח המצורע?

2) טעין לו שהארמים לא היו בשטרים מלהתקרב למצורע?

ג. ד' ו' אם יחיונו נחיה
ואם ימיתנו ומתנו.

הצגה
מקשה בדברי הארבעה אנשים שהיו מצורעים פתח השעה, שאמרו: "לכו ונפלה
אל מחנה ארם, אם יחיונו - נחיה, ואם ימיתנו ומתנו". והמאמר הזה
הוא כאמרונו "אם יזרח השמש - יזרח, ואם לא יזרח - לא יזרח".
הלא ידענו, שאם יחיו אותם יחיו, ואם ימיתו אותם האויבים - יחיו מפנים,
ועודו למה בחיות אמרו "אם יחיונו - נחיה" ובפרט לא אמרו "אם ימיתנו
נמות" אבל אמרו "אם ימיתנו - ומתנו"? והיה ראוי שיאמרו "נמות",
כאשר אמרו "נחיה".

ענה לשאלתו!

ד. ה' ו' ויבואו עד קצה מחנה ארם:

הצגה
כי דרך המחנה שסעפ"דים שומרים קצה רחוק מן המחנה לראות כל הנשמה,
ועל זה כיוון כאן "ולא מצא שם איש" מה שאין כן מה שאמר שבית (פ' ה')

- 1) מה הקשי בפסוקנו?
2) ישב קשי זה בדרך אחת שלא כפרושו?
ע' במדבר י"ד י"ג-ט"ז
ע' שופטים ט' ט"ז-י"ט

ה. י' : רה' השמיע את מחנה ארם קול רכב וקול סוס
 הסבר למח לא נאמר: "וישמיע ה' את מחנה ארם"
 כפי שנאמר בפ' ה': "ויקומו בנשף לבוא"
 כפי שנאמר בפ' ז': "ויקומו וינוסו בנשף ויעזבו"
 כפי שנאמר בפ' ח': "ויבוא המצורעים האלה..."

ו. י' : ויבוא ויקראו אל שוער העיר ויגידו להם לאמר
 באור: ד"ה אל שוער העיר: אנשים רבים נאספים להכלית אחד נאמר להם לשון יחיד
 בבחינת הכליטה, ולשון רבים בבחינת האנשים הפרטיים, וכבר העירוהו
 על זה בשמואל א' ו"ט כ': "וישלח שאול מלאכים לקחת את דוד וירא
 את להקת הנביאים נבאים ושמואל עומד ניצב עליהם ויהי על מלאכי שאול
 רוח אלוקים ויתנבאו גם המה"
 (1) מה הקשי שבפסוקנו ובפסוק בשמואל שמישבו בעל הנאמר הזה?
 (2) היכן בהפטרתנו מצאנו קשי זה שנית?

ז. הורה את הצעת העבר להוצאתה לפועל:

המטרה	העצה
י"ד ויקחו שני רכב סוסים וישלח המלך אחרי מחנה ארם לאמר: לכו רראו.	י"ג ויפן אחד מעבדיו ויאמר ויקחו נא המטה סן הסוסים הנשארים... ונשלחה ונראה.

מה סבת השנוי במספר הנשלחים?
 תשובות יש לשלוח לבחמה ליבוביץ, קרית משה, ירושלים

העורך: מיכאל פרלמן

שאלות בטעמי המקרא

דיקרא י"ד כ"ח

ושחט את כבש האשם ולקח הכהן מדם האשם ונתן על-תנוך אזן-המסחר הימנית
 ועל-בהן ידו הימנית ועל-בהן רגלו הימנית

(1) בפסוק באים שלושה פעלים (ושחט - ולקח - ונתן) וכולם באים בצלע הראשונה,
 ואילו בצלע השנייה אין פועל כלל. היינו מצפים לבוא הצנן בדבר נתינת הדם
 בשלושה חלקי הגוף בצלע אחת. והנה סוגרת נתינת הדם באוזן בלבד לא רק
 על "ונתן" כי אם גם על "ושחט" ועל "ולקח".
 מה טעם ראו בעלי הטעמים לחלק בדרך שחלקו?

(2) הורה לענין הזה את הפסוקים הבאים שבפרקנו?

- כ"ד ולקח הכהן מדם האשם ונתן הכהן על-תנוך אזן המסחר הימנית ועל-בהן
 ידו הימנית ועל-בהן רגלו הימנית
 - כ"ו וסיתר השמן אשר על-כפו יתן הכהן על-תנוך אזן המסחר הימנית ועל-בהן
 רגלו הימנית על דם האשם
 - כ"ח ונתן הכהן סן-השמן אשר על-כפו על-תנוך אזן המסחר הימנית...
- האם גם בפסוקים האלה באה אותה החלוקה?

(3) בדרך כלל מתחלקות "וישמות", הכוללות עצמים במספר בלתי זוגי, לפי רוב-סיעוט.
 מדוע מתחלקים כאן שלושה האברים לפי 2:1 ולא לפי 1:2?

תערה למתקדמים: הורה לשאלה (1) גם את הפסוקים הבאים: שמות כ"ט כ', ויקרא ח' כ"ג,
 כ"ד, ותעמוד - סתוף השוואת הטעמים של חלקי הפסוקים הסביליים - על כוונת
 הפסקם של הטעמים שלשלת ופזר.

תשובות לשאלות בטעמי המקרא נא לשלוח למיכאל פרלמן, קב' יבנה, ד"ג חוף אשדוד